บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย จึงกำหนดขั้นตอนในการศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ในครั้งนี้ ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ในการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 2,215 คน จำแนกตามสถานภาพของบุคลากรและขนาดสถานศึกษา ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 113 คน

1.1.2 ผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 62 คน

1.1.3 ครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 773 คน

1.1.4 ครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,267 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 329 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร และขนาดสถานศึกษา แล้วเทียบสัดส่วน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามต้องการ ซึ่งมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.2.1 แบ่งกลุ่มประชากรตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งสถานศึกษา

1.2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan จากจำนวนประชากรทั้งหมด 2,215 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 329 คน

1.2.2 แบ่งชั้น แล้วเทียบสัดส่วน จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร ขนาดสถานศึกษา และอำเภอที่เป็นที่ตั้งสถานศึกษา

1.2.3 สุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ

ทั้งนี้ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนการกำหนดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายอำเภอ ตามสถานภาพของบุคลากร และขนาดสถานศึกษา

อำเภอ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)													
	ผู้บริหาร						ครู						รวมทั้งสิ้น	
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		รวม		ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		รวม			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โพนพิสัย	45	7	20	3	65	10	299	45	455	67	754	112	819	122
โซ่พิสัย	24	4	16	2	40	6	168	25	354	53	522	78	562	84
ปากคาด	13	2	8	1	21	3	95	14	109	16	204	30	225	33
รัตนวาปี	20	3	6	1	26	4	128	19	125	18	253	37	279	41
เฝ้าไร่	11	1	12	2	23	3	83	12	224	34	307	46	330	49
รวม	**113**	**17**	**62**	**9**	**175**	**26**	**773**	**115**	**1,267**	**188**	**2,040**	**303**	**2,215**	**329**

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
BANPHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

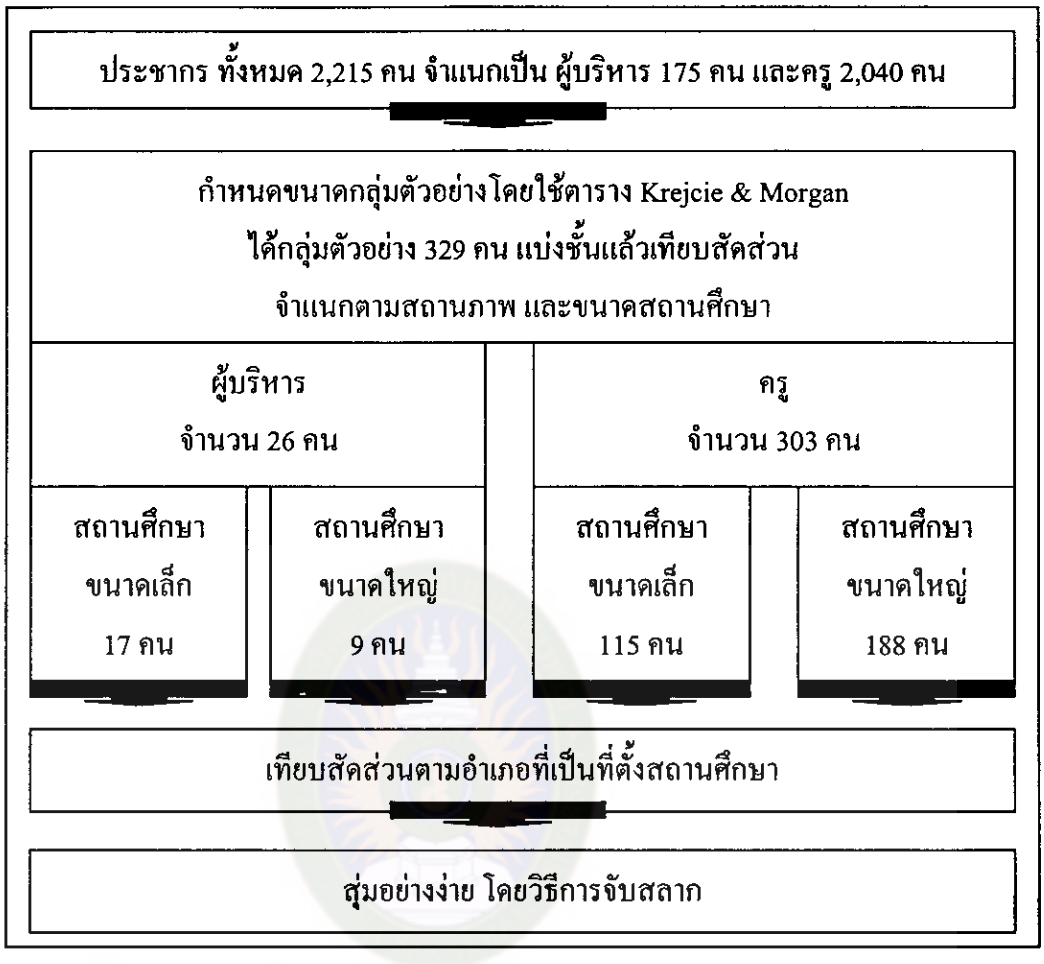

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการกำหนดขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามระดับปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 2 รายการ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน โดยมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ระดับปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Five Rating Scales) จำแนกประเด็นข้อคำถามครอบคลุมขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 7) รวม 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ
2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา
3. ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อการพัฒนา
4. ด้านการลงมือปฏิบัติการนิเทศ
5. ด้านการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุง

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - end)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสำหรับดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมทั้ง เอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.2.3 สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด

2.2.4 นำเครื่องมือฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ แล้วปรับแก้ไข

2.2.5 นำเครื่องมือฉบับที่ปรับแก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านรูปแบบ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วปรับแก้ และพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิธีการ IOC. (Index of Item - Objective Congruence) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้ คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1) อาจารย์อนันต์ พันนึก กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านโครงสร้าง

2) อาจารย์สมนึก ศรีจันทร์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านโครงสร้าง

3) อาจารย์รำเพย ทินกระโทก ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านรูปแบบของเครื่องมือ

4) อาจารย์ตุ๊ จงรักษ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลทางการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านสถิติ

5) อาจารย์ประภาพร บุญพาเกิด ศษ.ม. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านป่าสัก อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านการใช้ภาษา

โดยในการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือนั้น ผู้วิจัย จะสร้างแบบฟอร์มในการประเมิน ดังตัวอย่างตามตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตัวอย่างแบบฟอร์มการประเมินเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถาม	ลวามเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1.	.....	.....	.....	.....
2.	.....	.....	.....	.....
3.	.....	.....	.....	.....

จากนั้น นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ โดยยึดค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.6 – 1.00 และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้จำนวน 48 ข้อ

2.2.6 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ทำการทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคล ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา จำนวน 50 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ ได้จำนวน 44 ข้อ ($.759 \leq r \leq .963$) จากนั้นจึงหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การจัดส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัย ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยัง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย พร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ถึงสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ด้วยตนเอง

3.2 การจัดเก็บแบบสอบถาม หลังจากที่ผู้วิจัย ได้นำส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยพร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ส่งสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย จะนัดหมายและประสานโดยตรงกับสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง ในการติดต่อขอรับแบบสอบถามเพื่อการวิจัยคืน ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ เพื่อหาร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสถานภาพของบุคลากรและขนาดสถานศึกษา ต่อระดับปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ใช้การทดสอบ F - test (Two - Way ANOVA) โดยรวมและรายด้าน และหากพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจะทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.4 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสังเคราะห์ เพื่อจัดกลุ่มความสำคัญ แจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (α - Coefficient)

5.1.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า F - test (Two - Way ANOVA)